



YURISPRUDENSIYA

HUQUQIY ILMIY-AMALIY JURNALI

2021/4



MUNDARIJA

12.00.02 – KONSTITUTSIYAVIY HUQUQ. MA’MURIY HUQUQ. MOLIYA VA BOJXONA HUQUQI

- 5 **ЭРГАШЕВ ИКРОМ АБДУРАСУЛОВИЧ**
Солиқ низоларини муқобил ҳал этишнинг
ҳуқуқий механизмларини такомиллаштириш
масалалари
- 12 **ЙЎЛДОШЕВ АЗИЗЖОН ЭРГАШ ЎҒЛИ**
Ўзбекистонда жамоатчилик муҳокамаларини
ҳуқуқий тартибга солишнинг долзарб масалалари
- 25 **АБДУВАЛИЕВ МАҚСУДЖОН
АБДУРАШИД ЎҒЛИ**
Ўзбекистонда қурилиш соҳасини тартибга
солувчи ҳуқуқий асосларнинг вужудга келиши
- 34 **РАҲИМОВ ДИЛМУРОДЖОН
ҒУЛОМЖОН ЎҒЛИ**
Давлат фуқаролик хизматида меритократия
тамойилини қўллашнинг ташкилий-ҳуқуқий
масалалари

12.00.03 – FUQAROLIK HUQUQI. TADBIRKORLIK HUQUQI. OILA HUQUQI. XALQARO XUSUSIY HUQUQ

- 42 **USMONOVA MUNISKHON YULDOSH QIZI**
Definition and classification of voidable
transactions
- 50 **ХУДАЙБЕРГЕНОВ БЕҲЗОД
БАХТИЁРОВИЧ**
Ғарбда тўловга қобилиятсизлик (банкротлик)
ҳуқуқи ривожланиши ва асосий принциплар
шаклланиши
- 66 **ЖОЛДАСОВА ШАҲНОЗА БОТИРОВНА**
Чет эл ҳуқуқи нормалари ҳамда чет эл
ҳуқуқига ҳавола этиш тушунчаси ва моҳияти

12.00.07 – SUD HOKIMIYATI.
PROKUROR NAZORATI.
HUQUQNI MUHOFAZA QILISH
FAOLIYATINI TASHKIL ETISH.
ADVOKATURA

- 76 **БАКАЕВ ШАХРИЁР БАХТИЁРОВИЧ**
Маъмурий суд иш юритуви тушунчаси ва
мазмун илмий-назарий таҳлили

12.00.08 – JINOYAT HUQUQI,
HUQUQBUZARLIKLARNING
OLDINI OLISH. KRIMINOLOGIYA.
JINOYAT-IJROIYA HUQUQI.

- 83 **НАЖИМОВ МИРАТДИЙИН
ШАМШЕТДИНОВИЧ**
Оилага ва ёшларга қарши жиноятлар учун
жавобгарлик белгиланган жиноят қонуни
нормаларининг ривожланиш тарихи

12.00.09 – JINOYAT PROTSESSI.
KRIMINALISTIKA,
TEZKOR-QIDIRUV HUQUQ VA
SUD EKSPERTIZASI

- 92 **НИЯЗОВ МАКСУД КАДАМОВИЧ**
Опыт зарубежных стран по реализации
требований допустимости доказательств
при производстве по уголовным делам
- 102 **ПРИМОВ БАХТИЁР ОЛИМ ЎҒЛИ**
Дастлабки терговда ахборот-коммуникация
технологияларини қўллашнинг процессуал-
ҳуқуқий асослари

12.00.11 – PARLAMENT HUQUQI

- 111 **АББОСХОНОВ ТОИРХОН ХАСАН ЎҒЛИ**
Парламент фаолияти учун ахборот-таҳлилий
маълумотномаларни тайёрлашнинг ўзига
хос хусусиятлари

UDC: 336.225.6

ORCID: 0000-0002-3924-5182

СОЛИҚ НИЗОЛАРИНИ МУҚОБИЛ ҲАЛ ЭТИШНИНГ ҲУҚУҚИЙ МЕХАНИЗМЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ

Эргашев Икром Абдурасулович,
Тошкент давлат юридик
университети мустақил изланувчиси,
доцент, юридик фанлар бўйича
фалсафа доктори (PhD),
e-mail: ikromabdurasulovich@gmail.com

Аннотация. Мазкур мақолада солиқ низоларини муқобил ҳал этиш ҳуқуқий механизмларининг назарий ва амалий жиҳатлари ёритилган. Бунда Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси ва бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда белгиланган солиқ низоларини ҳал қилишга доир нормалар тизимли таҳлил қилинган, бу борада хорижий давлатлар тажрибаси қиёсий ўрганилган, мавжуд муаммолар ва уларнинг ечими бўйича тавсиялар ишлаб чиқилган, таҳлил қилинган соҳадаги қонун ҳужжатларини такомиллаштириш юзасидан таклифлар билдирилган. Шу билан бирга, мамлакатимизда солиқ соҳасида юзага келадиган солиқ низоларини муқобил ҳал этиш ҳамда солиқ соҳасида юзага келиши мумкин бўлган келишмовчиликларнинг олдини олиш, уларни аниқлаш ва бартараф этиш бўйича амалга оширилаётган ишлар таҳлил қилинган. Бугунги кунда мамлакатда солиқ маслаҳати соҳаси тизимли ва босқичма-босқич шаклланаётганлиги алоҳида таъкидланган. Шу қаторда, солиқ тўловчилар учун бирдек адолатли, шаффоф солиқ тизимини яратиш ва солиқ низоларини муқобил ҳал этиш тизимини халқаро стандартларга мослаштириш, шунингдек, солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоясини кучайтириш мақсадида амалга оширилаётган кенг кўламли тизимли ишлар ўрганилган.

Калит сўзлар: солиқ органлари, солиқ тўловчи, солиқ низоси, Солиқ маслаҳати, Солиқ маслаҳатчилари ташкилоти, солиқ маслаҳатчиларининг реестри, келишмовчилик.

ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРАВОВЫХ МЕХАНИЗМОВ АЛЬТЕРНАТИВНОГО РАЗРЕШЕНИЯ НАЛОГОВЫХ СПОРОВ

Эргашев Икром Абдурасулович,
доктор философии (PhD),
самостоятельный соискатель, доцент
Ташкентского государственного
юридического университета

Аннотация. В данной статье описаны теоретические и практические аспекты правовых механизмов альтернативного разрешения споров. Проведены системный анализ норм альтернативного разрешения налоговых споров, установленных Налоговым кодексом и иными нормативно-правовыми актами Республики Узбекистан, сравнительное изучение зарубежного опыта в данной сфере, проанализированы существующие проблемы, разработаны рекомендации по их решению, даны предложения по совершенствованию законодательства

в анализируемой сфере. Вместе с тем проанализирована проводимая в нашей стране работа по альтернативному разрешению налоговых споров, а также предупреждению, выявлению и устранению возможных споров в налоговой сфере. Отдельно отмечено, что на сегодняшний день сфера налогового консультирования в стране формируется системно и поэтапно. Также проанализирована масштабная систематическая работа, проводимая по созданию справедливой, прозрачной налоговой системы для налогоплательщиков и приведению системы альтернативного разрешения споров в соответствие с международными стандартами, а также по усилению защиты прав и законных интересов налогоплательщиков.

Ключевые слова: налоговые органы, налогоплательщик, налоговый спор, налоговая консультация, организация налоговых консультантов, реестр налоговых консультантов, разногласия.

ISSUES OF IMPROVING THE LEGAL MECHANISMS FOR ALTERNATIVE RESOLUTION OF TAX DISPUTES

Ergashev Ikrom Abdurasulovich,
Tashkent State University of Law,
Independent Researcher,
Associate Professor, Doctor of Philosophy
(PhD) in Law

Abstract. The author of this article describes the theoretical and practical aspects of legal mechanisms for alternative dispute resolution. The aim of conducting current scientific research is to have thoughtful systematic analysis of the norms of alternative resolution of tax disputes established by the Tax Code and other regulatory legal acts of the Republic of Uzbekistan. Conjointly, author attempts to carry out a comparative study of foreign experience by analyzing actual problems existing in this area along with their recommendations for their solution and introduced proposals for enhancing legislation. At the same time, has been analyzed the works, that carried out in our country on the alternative resolution of tax disputes, as well as on the prevention, identification and elimination of possible disputes in the tax area. Separately noted, that today the sphere of tax consulting in the country is being formed systematically and in stages. Additionally, author of this article analyzed the large-scale systematic work carried out to create a fair, transparent tax system for taxpayers and bring the system of alternative dispute resolution in line with international standards, as well as to strengthen the protection of the rights and legitimate interests of taxpayers.

Keywords: tax authorities, taxpayer, tax dispute, tax consultation, organization of tax consultants, register of tax consultants, disagreements.

Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси мамлакатимизда солиқ тўловчилар ва давлат солиқ хизмати органлари ўртасида юзага келадиган муносабатларда солиқ органлари ҳужжатлари ва улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят бериш ҳуқуқини кафолатловчи муҳим расмий ҳужжат ҳисобланади.

Маълумки, Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси солиқлар ва йиғим-

ларни белгилаш, жорий этиш ва бекор қилиш, ҳисоблаб чиқариш ҳамда тўлашга доир муносабатларни, шунингдек, солиқ мажбуриятларини бажариш билан боғлиқ муносабатларни тартиби солади.

Бугунги пандемия шароитида солиқ тизимини такомиллаштиришнинг асосий нуқтаси солиқ интизомини мустаҳкамлаш муаммоси бўлиб, унинг ҳолати унинг муҳим таркибий қисми – солиқлар ва йиғимларни тўлаш бўйича жисмоний ва

юримдик шахсларнинг мажбуриятлари тўғри бажарилиши билан белгиланади.

Шундан келиб чиқиб айтишимиз мумкинки, солиқ тўловчиларга ёрдам бериш, уларнинг бу борадаги солиқ ҳуқуқий маданияти ва билими даражасини оширишга кўмаклашиш, улар билан мунтазам равишда иш олиб бориш орқали солиқ органлари ва солиқ тўловчилар ўртасида келиб чиқиши мумкин бўлган турли солиқ низолари ва келишмовчиликларнинг олдини олиш мумкин.

Солиқ низоси тушунчасига бевожита Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексида таъриф берилмаган бўлса-да, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг 2019 йил 21 февралдаги 16 ва 2019-09-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ тўловчилар ва давлат солиқ хизмати органлари ўртасидаги солиқ низоларини судгача ҳал қилиш кенгаши томонидан солиқ низоларини кўриб чиқиш регламентида белгиланган бўлиб, унга кўра, солиқ низоси — солиқ тўловчилар ва давлат солиқ хизмати органлари ўртасида (бундан буён матнда тарафлар деб юритилади) юзага келадиган солиқ солиш объектларини аниқлаш, солиқ солинадиган базани ҳисоблаш, солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар ставкалари ҳамда солиқ имтиёзларини қўллаш билан боғлиқ келишмовчиликлардир.

Д.А. Шинкарьок солиқ низосига қуйидагича таъриф беради: «Солиқ низоси асосини ўзаро келишмовчилик ташкил этиб, бу келишмовчилик муайян юридик фактлар асосида, масалан, солиқ органларининг қонун ҳужжатларига зид бўлган акти, қарори, ҳаракат ёки ҳаракатсизлигини баҳолаш натижасида солиқ тўловчи (солиқ агентлари) ва ваколатли давлат органлари ўртасида юзага келадиган келишмовчилик [1].

С.М. Миронова солиқ низосига томонларнинг келишувига кўра ёки ваколатли давлат органлари рухсати билан солиқ ҳуқуқи нормаларини қўллаш жараёнида давлат ва солиқ тўловчилар ҳамда солиқ ҳуқуқий муносабат бошқа иштирокчиларининг манфаатлари қарама-қаршилигини акс эттирувчи солиқ ҳуқуқий муносабат сифатида таъриф берган [2].

С.В. Овсянников солиқ низосини қуйидагича белгиланган: солиқ низоси иштирокчилари сифатида бир томонда ваколатли давлат органлари, бошқа томонда эса солиқ ҳуқуқий муносабатнинг бошқа иштирокчилари бўлиб, солиқларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш ҳамда солиқ ҳуқуқий нормалар ва ваколатли давлат органи қарорларини тўғри қўллаш жараёнида улар ўртасида келиб чиқадиган юридик низо [3].

Солиқ низосига Д.Б. Орахелашвили томонидан қуйидагича таъриф берилган: солиқларни ҳисоблаш ва тўлаш жараёнида тарафлар ўртасида уларнинг ўзаро ҳуқуқлари ва мажбуриятлари, шунингдек, уларнинг талабларини амалга ошириш бўйича келишмовчилик [4].

Э.Н. Нагорная [5], С.А. Ядрихинский [6], И.В. Цветков [7], И.А. Гончаренко [8] ҳамда С.А. Коваленколар [9] тарафлар ўртасида солиқлар ва йиғимларни тўлаш жараёнини тартибга солиш ҳамда солиқ қонун ҳужжатларини ижро этиш жараёнида тез-тез учраб турадиган тортишувлар, тартиб бузишларни суд арбитражи орқали ҳал этиш, солиқ тўловчилар ҳуқуқларини ҳар томонлама ҳимоя қилиш масаласини ўз илмий ишларида асослаб берган.

Бизнинг фикримизча, солиқ низоси – солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларини амалда қўллаш жараёнида пайдо бўладиган солиқ органларининг ҳужжатлари ва улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги)дан солиқ тўловчи (солиқ тўловчининг вакили)нинг норози бўлганлиги натижасида юзага келадиган келишмовчиликдир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 26 июндаги “Давлат солиқ хизмати органлари фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3802-сон қарори ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 9 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ тўловчилар ва давлат солиқ хизмати органлари ўртасидаги солиқ низоларини судгача ҳал қилиш кенгаши фаолиятини ташкил қилиш тўғрисида”ги 812-сон қарорига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги Солиқ тўловчилар ва давлат солиқ хизмати органлари ўртасидаги солиқ низоларини судгача ҳал қилиш кенгаши ташкил этилган.

Мазкур Кенгашга солиқ низоларини кўриб чиқиш натижаларидан норози бўлган солиқ тўловчи, солиқ агенти ва (ёки) солиқ тўловчининг вакили Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг Солиқ низоларини судгача ҳал қилиш бошқармаси томонидан аввал кўриб чиқилган солиқ низолари бўйича мурожаат қилиши мумкин.

Шу билан бирга, қўзғатилган жиноят ишлари доирасида ўтказилаётган солиқ текширувлари ҳамда солиқ тўловчи солиқ низолари бўйича давлат солиқ хизмати органлари қарорлари, уларнинг мансабдор шахслари ҳаракати ёки ҳаракатсизлиги устидан судга шикоят қилган ҳолларда солиқ низолари мазкур кенгаш томонидан кўриб чиқилмайди.

Умуман олганда, солиқ низолари солиқ тўловчи ва солиқ органлари ўртасида муайян моддий ҳуқуқ нормаларини турлича қўллаш ва талқин этиш борасида турли фарқларнинг мавжудлиги натижасида келиб чиқади.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, солиқ низоларининг қуйидаги турларини келтириш мумкин:

солиқ текширувлари давомида юзага келадиган низолар;

молиявий санкцияларни ундириш бўйича низолар;

солиқ қарзини ундириш бўйича низолар; солиқ декларациялари, солиқ ҳисоботларини тақдим этиш мажбурияти бўйича низолар;

солиқ имтиёзларидан фойдаланиш билан боғлиқ низолар;

солиқ органларининг ҳужжатлари ва улар мансабдор шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) натижасида юзага келадиган низолар.

Солиққа оид низоларни судгача кўриб чиқишнинг ўзига хослиги солиқ органи томонидан низони кўриб чиқиш якунига етказилганидан сўнг ҳам уларни тартибга солиш жараёнларини давом эттириш имкониятининг мавжудлигидадир.

Ушбу ҳолатда солиқ тўловчи солиқ органлари ҳаракатлари нотўғрилиги юзасидан судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга [10].

Низоларни судгача ҳал этишнинг энг кенг тарқалган усулларида бири бу медиациядир.

Медиация шундай жараёнки, бу учинчи, мустақил томоннинг ёрдами билан ўзаро манфаатли низоларни ҳал қилиш усулларида бири ҳисобланади.

Солиқ медиацияси солиқ назорати чораларини амалга оширишда солиқ тўловчига ёрдам беришнинг янги усули сифатида намаён бўлмоқда.

Солиқ медиацияси қонунчилик даражасида мустақамланмаган бўлса-да, солиқ низолари бўйича медиацияни қўллаш солиқ низоларини ҳал этишнинг устувор йўналиши сифатида долзарб аҳамият касб этиб бормоқда.

Медиация жараёнида эришилган ечим ижро этишни талаб қилмайди. Бу воқеачиликнинг ижобий жиҳатидир, яъни ихтиёрий ижро ҳар бир томоннинг манфаатлари ҳамда талаб ва таклифларини инобатга олган ҳолда амалга оширилади.

Бунда, албатта, медиация тартибида солиқ органи иштирокида ўз позициясининг расмий баёноти талаб қилинмайди.

Асосийси, воситачиликда қабул қилинган қарор томонларнинг манфаатларини рўёбга чиқаришга қаратилган бўлади. Демак, солиқ органи бюджетга маблағ олишдан, солиқ тўловчи эса солиқлар тўғри ҳисобланишидан манфаатдор. Агар ушбу манфаатлар ўртасида мувозанат топилса, суд қарори талаб қилинмайди.

Ўз навбатида, қайд этиш лозимки, солиқ маслаҳати давлатнинг янги солиқ сиёсатини самарали амалга оширишнинг профессионал институти ҳамда солиқларни ҳисоблаш ва тўлаш масалаларида солиқ тўловчиларнинг ишончли ёрдамчиси сифатида самарали ишлар олиб бормоқда.

Таъкидлаш лозимки, солиқ маслаҳати солиқ маслаҳатчилари ташкилотининг юридик ва жисмоний шахсларга (бундан буён матнда мижозга (ишонч билдирувчига) деб юритилади) шартнома асосида солиқ маслаҳати бўйича хизматлар кўрсатиш борасидаги фаолиятидир.

Мамлакатимизда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2007 йил 20 мартдаги “Солиқ маслаҳати соҳасини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 55-сонли қарорининг 1-бандига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги солиқ маслаҳати соҳасидаги ваколатли давлат органи ҳисобланади.

Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг янги таҳрирдаги Солиқ кодекси билан солиқ маслаҳатчилари ташкилотларига:

давлат солиқ ва божхона хизмати органлари билан муносабатларда солиқ тўловчининг манфаатларини ифодалаш;

солиқ ҳисоботини солиқ тўловчи номидан солиқ тўловчининг шахсий кабинети орқали электрон ҳужжат тарзида тақдим этиш;

давлат солиқ хизмати органларининг талабномаларида кўрсатилган, аниқланган тафовутларнинг асосномаси сифати-

да ҳулосаларни солиқ тўловчи номидан давлат солиқ хизмати органига тақдим этиш бўйича қўшимча ҳуқуқлар берилди.

Қайд этиш лозимки, белгиланган тартибда малака сертификатини олган жисмоний шахс солиқ маслаҳатчиси ҳисобланади.

Бугунги кунда мамлакатимизда мавжуд солиқ маслаҳатчилари реестридаги маълумотларга кўра, айти пайтда атиги 142 та солиқ маслаҳатчиси фаолият олиб бормоқда [11].

Мазкур реестр маълумотларидан ҳулоса қилиш мумкинки, бу борадаги ишлар кўлами пастлиги ҳамда солиқ маслаҳатчилари солиқ тўловчиларнинг ишончли ёрдамчиси сифатида етарлича шаклланмаганлигини кўрсатиб турибди.

Бу борада хорижий мамлакатлар тажрибасига назар ташласак, солиқ маслаҳатчилари хизматларидан фойдаланиш бўйича эҳтиёжларини таққослаш мумкин. Масалан, Европа ва АҚШнинг ривожланган мамлакатлари ўртача статистик коэффициентга эга: мамлакатда ишлайдиган солиқ хизматларининг 10 ходими учун 11 та солиқ маслаҳатчиси, Австралияда ҳар 18 миллион кишига 18000 солиқ хизмати ходими ва 21000 солиқ маслаҳатчиси тўғри келади.

Аслида, ушбу йўналишда мамлакатимизда ҳам дастлабки қадамлар ташланди. Хусусан, давлат томонидан тартибга солиш, солиқ маслаҳатчиларини тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини такомиллаштириш, улар касбининг ҳуқуқий мақоми ва нуфузини мустаҳкамлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 30 сентябрда “Солиқ маслаҳати соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4846-сон қарори қабул қилинди.

Мазкур қарорга кўра, 2021 йил 1 январдан Молия вазирлигининг қуйидаги функциялари Ўзбекистон Солиқ маслаҳатчилари палатаси ўтказилди.

солиқ маслаҳатчисининг малака сертификатини олиш учун малака имтиҳонларини ўтказиш;

солиқ маслаҳатчисининг малака сертификатини бериш, қайта расмийлаштириш, унинг амал қилишини тўхтатиб туриш, тугатиш ва уни бекор қилиш;

солиқ маслаҳатчиларини ўқитиш ва уларнинг малакасини ошириш дастурларини тасдиқлаш;

солиқ маслаҳатчиларининг реестрини юритиш.

Шуни таъкидлаш лозимки, солиқ бўйича маслаҳат бериш ягона шартнома билан белгиланадиган фаолият туридир. Шундан келиб чиқиб, солиқ маслаҳатчиси бу солиқ тўловчининг молиявий манфаатларини ҳимоя қиладиган шахс ҳисобланади.

Шу билан бирга, маслаҳатчи нафақат ўз мижозини ҳимоя қилиши ва солиқ тўловларини оптималлаштириши, балки солиқларни тўғри ва ўз вақтида тўлашга ёрдам бериши керак.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, қуйидаги хулосаларга келишимиз мумкин:

солиқ тўловчиларнинг солиқ органлари билан ўзаро муносабатларида шаффофликни таъминлаш ҳамда солиқ маслаҳати соҳасидаги муносабатларни тартибга солиш, солиқ маслаҳати соҳасини ривожлантириш мақсадида “Солиқ маслаҳати тўғрисида”ги қонунни тубдан қайта кўриб чиққан ҳолда, янги таҳрирда-

ги “Солиқ маслаҳати тўғрисида”ги қонунни қабул қилиш;

солиқ ҳуқуқбузарликларининг олдини олишнинг энг муҳим воситаси сифатида кенг консалтинг тармоғини жорий этишни ҳар томонлама ва ўзаро икки йўналишда амалга ошириш;

солиқ низоларини ҳал қилиш механизмининг такомиллаштириш мақсадида ахборот амашинувини кўпайтириш, фуқароларга солиқ бўйича маслаҳат беришни ривожлантириш, реклама ва ахборот фаолияти, медиа каналлардан фойдаланиш тизимини ривожлантириш;

“солиқ маслаҳатчи – солиқ тўловчининг ишончли ёрдамчиси” тамойили доирасида Ўзбекистон Солиқ маслаҳатчилари палатаси томонидан солиқ маслаҳатчилари иштирокида тарғибот-ташвиқот тадбирларини ташкил этиш лозим. Бу солиқ тўловчиларда солиқ маслаҳатчиларининг ишончли ёрдамчи сифатида шаклланишига эришиш, ишлар самарадорлигини ошириш ва келгусидаги режаларни белгилаб олишга ёрдам беради.

Хулоса қилиб айтишимиз мумкинки, ижтимоий муносабатлар ривожига мутаносиб тарзда солиқ қонунчилиги нормалари такомиллаштирилар экан, бу орқали солиқ тўловчиларнинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари таъминланади, солиққа оид ҳуқуқбузарликларнинг олди олинади ва мамлакат иқтисодиётининг барқарор тараққий этишига эришилади.

REFERENCES

1. Shinkarjuk D.A. Dosudebnoe uregulirovanie nalogovyh sporov : finansovo-pravovoe issledovanie. Dis. kandidata juridicheskikh nauk [Pre-trial settlement of tax disputes: financial and legal research. Dis. candidate of legal sciences]. 12.00.14. Omsk state University named after F.M. Dostoevsky, no. 61 08-12/963. 2008, 163 p.
2. Mironova S.M. Mehanizm razresheniya nalogovyh sporov v Rossijskoj Federacii: finansovo-pravovoj aspekt. Avtoref. dis. kand. jurid. nauk [Mechanism for resolving tax disputes in the Russian Federation: financial and legal aspect. Abstract of the dissertation of the candidate of legal sciences]. Saratov, 2006, p. 9.

3. Ovsjannikov S.V. Nalogovye spory v arbitrazhnom sude: obshhaja harakteristika [Tax disputes in the arbitration court: general characteristics]. Pravovedenie – Jurisprudence, 1996, no. 3.
4. Orahelashvili D.B. Ponjatie nalogovyh sporov i otdel'nye napravlenija ih razreshenija v Rossijskoj Federacii. Dis. kandidata juridicheskix nauk [The concept of tax disputes and certain areas of their resolution in the Russian Federation. Dis. candidate of legal sciences]. 12.00.14. Moscow, 2004, 185 p. RSL OD, 61:04-12/1423.
5. Nagornaja Je.N. Nalogovye spory: sootnoshenie grazhdanskogo i nalogovogo zakonodatel'stva [Tax disputes: correlation of civil and tax legislation]. Ed. 2nd, rev. and additional. Moscow, Yustitsinform Publ., 2003.
6. Jadrihinskij S.A. O pravozashhitnoj funkcii nalogovyh organov [On the human rights function of tax authorities]. Juridicheskaja nauka i praktika – Legal science and practice, 2018, no. 14 (3), pp. 32-39.
7. Cvetkov I.V. Prakticheskie aspekty dejatel'nosti jurista po zashhite prav nalogoplatel'shhika v sudebnom porjadke [Practical aspects of the activities of a lawyer to protect the rights of a taxpayer in court]. Moscow, 2000.
8. Goncharenko I.A. Mehanizm razreshenija nalogovyh sporov v Velikobritanii i ES. Avtoref. dis. kand. jurid. nauk [Mechanism for resolving tax disputes in the Russian Federation: financial and legal aspect. Abstract of the dissertation of the candidate of legal sciences]. Moscow, 2001.
9. Kovalenko S.A. Nalogovye spory: ponjatie i osnovanija vozniknovenija [Tax disputes: concept and grounds for occurrence. Nalogovye spory: teorija i praktika – Tax disputes: theory and practice. 2004, no. 9, pp. 13-16.
10. Saprykina I.A. Processual'nye normy nalogovogo prava. Avtoref. dis. kand. jurid. nauk [Procedural rules of tax law. Abstract of the dissertation of the candidate of legal sciences]. Voronezh, 2009, p. 3.
11. Reestr nalogovyh konsul'tantov. Palata nalogovyh konsul'tantov [Register of tax consultants. Chamber of Tax Advisers]. Available at: <http://pnk.uz/ru/consulting/reestr/?page=5/>.